

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง การเข้าเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก
กรอบแนวคิดเพื่อออกแบบก่อสร้างระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
อย่างยั่งยืนและระบบแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศไทย

สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (สทอภ.)
ได้มีหนังสือ ส่วนที่ ๕๓๐๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา ขอรื้อเกี่ยวกับการเข้าเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก
กรอบแนวคิดเพื่อออกแบบก่อสร้างระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนและระบบแก้ไข
ปัญหามลพิษของประเทศไทย สรุปความได้ว่า สทอภ. เป็นองค์การมหาชน จัดตั้งขึ้นโดยพระราช
กฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓
มีนายอานนท์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ สทอภ. ซึ่งมาตรา ๒๘ แห่งพระราช
กฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศฯ กำหนดให้ผู้อำนวยการ สทอภ.
มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการกิจการของสำนักงาน

เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการ
พิจารณาคัดเลือกกรอบแนวคิดเพื่อออกแบบก่อสร้างระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน
และระบบแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศไทย โดยได้แต่งตั้งนายอานนท์ฯ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ในคณะกรรมการดังกล่าว และมีอำนาจหน้าที่ตามหนังสือแต่งตั้ง

ข้อเท็จจริงปรากฏว่าในการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอกรอบแนวคิดเพื่อออกแบบ
ก่อสร้างระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนและระบบแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศไทย
มีความเป็นไปได้ว่า

(๑) หน่วยงานภาคเอกชนที่เป็นบริษัทที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้รับจ้างในโครงการใด
โครงการหนึ่งของระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนและระบบแก้ไขปัญหามลพิษ
ของประเทศไทยอาจมีความจำเป็นต้องซื้อข้อมูลจากดาวเทียม ข้อมูลภูมิสารสนเทศ หรือข้อมูลอื่นใดจาก
สทอภ. และ

(๒) คณะกรรมการฯ อาจมีกรอบแนวคิดให้จัดสรรงบประมาณบางส่วนเพื่อดำเนินการ
จัดซื้อระบบภูมิสารสนเทศใด ๆ ให้แก่ สทอภ. เพื่อใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและระบบแก้ไข
ปัญหามลพิษของประเทศไทย

สทอภ. ขอรื้อว่า การที่นายอานนท์ฯ ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน
คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกกรอบแนวคิดเพื่อออกแบบก่อสร้างระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
อย่างยั่งยืนและระบบแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศไทย และหากต่อมาคณะกรรมการดังกล่าวมีมติ
เกี่ยวกับความเป็นไปได้ตาม (๑) หรือ (๒) ข้างต้น จะขัดต่อมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ
ราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กล่าวคือ นายอานนท์ฯ จะเป็นคู่กรณีซึ่งมีผลทำให้ไม่สามารถ
พิจารณาทางปกครองได้หรือไม่ หรือจะขัดต่อกฎหมายใดหรือไม่ ทั้งนี้ หากขัดต่อกฎหมายใดแล้ว
สทอภ. ควรจะดำเนินการในเรื่องนี้อย่างไร

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ได้พิจารณาข้อหาหรือของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) โดยมีผู้แทนสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกกรอบแนวคิดเพื่อออกแบบก่อสร้างระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนและระบบแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศไทยเป็นคณะกรรมการที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในฐานะประธานกรรมการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยเสนอให้แต่งตั้งตามหนังสือสำนักงานประธานคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย ด่วนที่สุด ที่ สบอ. (กบอ.)/๓๐๓ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ถือเป็นการใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อช่วยเหลือและแนะนำคณะรัฐมนตรีในการคัดเลือกข้อเสนอกรอบแนวคิดเพื่อออกแบบก่อสร้างระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนและระบบแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศไทยที่สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนของประเทศไทยมากที่สุด คณะกรรมการดังกล่าวไม่มีอำนาจตามกฎหมายในตัวเอง หากมีมติอย่างหนึ่งอย่างใดแล้วจะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีผู้แต่งตั้งเพื่อพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปอีกชั้นหนึ่ง อีกทั้งไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดบัญญัติให้คณะกรรมการดังกล่าวใช้อำนาจหรือรับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมาย รวมทั้งคณะรัฐมนตรีไม่อาจแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อทำคำสั่งทางปกครองโดยปราศจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ให้อำนาจให้กระทำได้อีกด้วย การดำเนินการของคณะกรรมการดังกล่าว จึงไม่ใช่การดำเนินการของคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ส่วนกรณีที่บริษัทเอกชนที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้รับจ้างในโครงการใดโครงการหนึ่งของระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนและระบบแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศไทย มาขอซื้อข้อมูลจาก สทอภ. นั้น เป็นกรณีที่ไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ การขายข้อมูลดังกล่าวของ สทอภ. เป็นการทำสัญญาทางแพ่ง ไม่ใช่การทำคำสั่งทางปกครอง จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เช่นกัน

สำหรับกรณีที่คณะกรรมการฯ อาจมีกรอบแนวคิดให้จัดสรรงบประมาณบางส่วนเพื่อดำเนินการจัดซื้อระบบภูมิสารสนเทศใด ๆ ให้แก่ สทอภ. เพื่อใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและระบบแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศไทยนั้น เนื่องจากคณะกรรมการดังกล่าวไม่ใช่คณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น นอกจากนั้น คณะกรรมการฯ ยังไม่มีอำนาจในการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดโดยตรง หากคณะกรรมการฯ จะจัดสรรงบประมาณให้แก่ สทอภ. อาจทำได้เพียงเสนอแนะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการเพื่อให้มีการนำกรอบแนวคิดที่ได้รับการคัดเลือกไปดำเนินการต่อไปเท่านั้น การจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานของรัฐดังกล่าวเป็นการดำเนินการภายในฝ่ายปกครองเพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีงบประมาณในการดำเนินการตามภารกิจหน้าที่ของหน่วยงานแห่งนั้น ดังนั้น การดำเนินการดังกล่าวของคณะกรรมการฯ ที่มีกรอบแนวคิดเสนอให้มีการจัดสรรงบประมาณบางส่วนแก่ สทอภ. จึงไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง

ตามมาตรา ๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ และไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เช่นกัน

(นายอัษฎพร จารุจินดา)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤศจิกายน ๒๕๕๕

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯลฯ

ฯลฯ